

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

„JESTEM ODPOWIEDZIALNY”

Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Rok szkolny 2020/2021.

PODSTAWA PRAWNA

- Statut Szkoły Podstawowej w Somoninie
- Konstytucja Rzeczypospolitej art. 72
- Konwencja o Prawach Dziecka art. 3,19 i 33
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (z póź. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół Dz.U. 2012 poz. 977 (Zmiany: Dz.U.2014 poz.803; Dz.U.2016 poz.895)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej Dz.U. z 2017 r. poz. 356 (Zmiany: Dz.U.2018 poz.1679)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2017 r., poz. 1611)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2018 poz. 214)
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe Dz. U. z 2018 r. poz. 996 (Zmiany: Dz.U.2018 poz.1000,1290,1669,2245)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U.2019 poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz.U.2017 poz. 1603 (Zmiany: Dz.U.2019 poz.318)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz.U. 2019 poz. 1078)
- Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 2020r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.
- Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 2020r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach

SPIS TREŚCI

WSTĘP

- Charakterystyka ogólna Programu
- Nasze priorytety w działaniach wychowawczo - profilaktycznych w roku szkolnym 2020/2021 /na podstawie diagnozy/.
- Priorytety MEN

I. WIZJA I MISJA SZKOŁY

II. DIAGNOZA

- Rekomendacje z ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo –Profilaktycznego na rok szkolny 2020/2021
- Rekomendacje z badań ankietowych „Bezpieczna szkoła”
- Czynniki ryzyka
- Czynniki chroniące

III. CEL GŁÓWNY

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

V. ZAKRES TREŚCI

VI. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

- Metody, formy, sposoby pracy
- Szczegółowy opis realizacji
- Wyniki z nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły za rok 2019/2020.
- Wnioski i rekomendacje z ewaluacji wewnętrznej za rok szkolny 2019/2020.
- Odbiorca Programu
- Obszar i czas realizacji

VII. SPODZIEWANE EFEKTY

VIII. MONITORING I EWALUACJA

IX. UWAGI DO REALIZACJI PROGRAMU

X. ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik Nr 1:

Harmonogram działań dla klas I – III szkoły podstawowej na rok szkolny 2020/2021

- Załącznik Nr 2:

Harmonogram działań dla klas IV – VIII szkoły podstawowej na rok szkolny 2020/2021

- Załącznik Nr 3:

Kalendarz Imprez i Uroczystości Szkolnych na rok szkolny 2020/2021.

WSTĘP

Problematyka Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego : „**JESTEM ODPOWIEDZIALNY**” jest kontynuacją działań wychowawczo – profilaktycznych, które realizowano w roku szkolnym 2019/2020 w klasach szkoły podstawowej.

Zadaniem Programu jest promowanie pozytywnych zachowań opartych na wartościowych postawach społecznych, co ma wpływ na sposób zachowania, a tym samym na sposób myślenia w kształtowaniu wizerunku młodego człowieka, szczególnie w odniesieniu do postawy odpowiedzialności, która znacząco potrafi wpłynąć na jakość życia w wieku dorosłym.

Program uwzględnia działania mające na celu profilaktykę zachowań ryzykownych u dzieci i młodzieży, m.in. uzależnienia, przeciwdziałanie przemocy i agresji, bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.

Szczególnie w czasie pandemii ważne jest uwrażliwienie uczniom szczególnej potrzeby wrażliwości, empatii, życzliwości i asertywności we wzajemnej komunikacji, w tym zdalnej.

Program odpowiada bieżącym potrzebom w zakresie sytuacji wychowawczej. Skupia w sobie treści związane bezpośrednio z odpowiedzialnością, kulturą osobistą, z szacunkiem, tolerancją i życzliwością wobec innych, umiejętnością przyjmowania postaw fair-play, rozwiązywania konfliktów drogą pokojową, negocjacji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, unikania zachowań ryzykownych, zdrowego stylu życia, postępowania z taktem i kulturą, sprzyja kształtowaniu postaw patriotycznych i postaw poczucia dumy narodowej. Zadania podejmowane przez uczniów mają na celu kształtowanie odpowiedzialności, rozwijanie samodzielności, kreatywności i innowacyjności uczniów.

Bardzo ważne w realizacji Programu, ze względu na zagrożenia epidemiologiczne, będzie uwrażliwienie społeczności szkolnej na uświadomienie potrzeby przestrzegania bieżących reguł i obowiązujących zaleceń i zasad (w tym: wytycznych GIS, Ministerstwa Zdrowia, rekomendacji PSSE oraz Ministerstwa Edukacji) dyktowanych poczuciem odpowiedzialności a nie strachem. Formy i sposoby realizacji Programu uzależnione będą od bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

Zakłada się konieczność ograniczenia bądź rezygnacji z imprez i akcji masowych, tj.: apeli, imprez ogólnoszkolnych oraz zmianę form realizacji poszczególnych zadań.

W miarę możliwości organizacja pracy i jej koordynacja ma umożliwić zachowanie dystansu społecznego między osobami przebywającymi na terenie szkoły.

Odpowiedzialność ma wiele znaczeń. Można być odpowiedzialnym za siebie, za kogoś, można brać na siebie odpowiedzialność i można ponosić odpowiedzialność. Najogólniej można powiedzieć, że odpowiedzialność to gotowość do odpowiadania przed sobą lub innymi, czyli do ponoszenia konsekwencji podjętych działań celowych lub przypadkowych.

Ludzie odpowiedzialni wywiązują się ze swoich obowiązków w domu, szkole i lokalnej społeczności. Zdają sobie sprawę, że ponoszą odpowiedzialność za swoje czyny i edukację.

Obowiązkiem ucznia jest uczenie się. Z nim wiąże się zagadnienie odpowiedzialności za rezultat pracy ucznia. Odpowiedzialność początkowo egzekwuje nauczyciel, ale stopniowo staje się ona doceniana przez samego ucznia. Rozszerzenie się odpowiedzialności postępuje w miarę rozwoju jego samodzielności. Dlatego też dziecko powinno świadomie uczestniczyć w procesie uczenia się ze zwróceniem uwagi na formę nauczania zdalnego.

Rozwojowi poczucia odpowiedzialności sprzyjać natomiast będzie samodzielność myślenia i działania, aktywność i zaangażowanie oraz świadome i celowe podejmowanie stawianych obowiązków.

Odpowiedzialność dotyczy praktycznie każdej sfery życia człowieka. Nie bez przyczyny nauka określonych postaw od najmłodszych lat znacząco wpływa na późniejsze życie dorosłe. Jeśli dziecko za każdym razem jest wyręczane przez dorosłych, a każda jego potrzeba jest zaspokajana, ciężko będzie wziąć w życiu dorosłym odpowiedzialność za siebie i innych.

Program skonstruowano w oparciu o:

- 1) Wnioski i rekomendacje z ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego „Życzliwość ponad wszystko” /szczegółowy opis zawiera rozdział DIAGNOZA/.
- 2) Wnioski i rekomendacje z badań ankietowych „Bezpieczna Szkoła” z roku szkolnego 2019/2020 /szczegółowy opis zawiera rozdział DIAGNOZA/ .
- 3) Priorytety do pracy w szkole na bieżący rok szkolny 2020/2021 (na podstawie wniosków z nadzoru pedagogicznego z roku szkolnego 2019/20, kierunków polityki oświatowej państwa):
  - Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.
  - Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.
  - Działania wychowawcze szkoły. Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.
  - Promowanie pozytywnego wizerunku szkoły poprzez udział w konkursach, uroczystościach, programach edukacyjnych i projektach.
  - Kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej w życiu codziennym.
  - Odkrywanie europejskiego dziedzictwa kulturowego w odniesieniu do obszarów naturalnych różnych krajów w Europie.
- 4) Cele główne Programu Erasmus+: „ZMIENIAJ SIĘ POPRZEZ RUCH” (jesteśmy partnerem) oraz „WEŹ SWÓJ PLECAK I CHODŹ ZE MNĄ” (koordynowany przez nas) oraz „UCZYMY SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE”.
  - Kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej w życiu codziennym.
  - Odkrywanie europejskiego dziedzictwa kulturowego w odniesieniu do obszarów naturalnych różnych krajów w Europie.
  - Szersze wykorzystywanie narzędzi TIK podczas zajęć lekcyjnych, a także wdrażanie uczniów do rozsądnego korzystania z dostępnych technologii.
  - Podniesienie poziomu znajomości języka angielskiego.
- 5) **Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021.**
  - Wdrażanie nowej podstawy programowej w szkołach ponadpodstawowych ze szczególnym uwzględnieniem edukacji przyrodniczej i matematycznej. Rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności uczniów.
  - Wdrażanie zmian w kształceniu zawodowym, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia osób dorosłych.
  - Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia psychologiczno – pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.
  - Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.
  - Działania wychowawcze szkoły. Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.
- 6) Wyniki z Nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły za rok 2019/2020 – Uchwała 1/2020/21 /szczegółowy opis zawiera rozdział PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW/.
- 7) Wnioski i rekomendacje z ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2019/2020: /szczegółowy opis rekomendacji zawiera rozdział PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW/.

NASZE PRIORYTETY W DZIAŁANIACH WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH W TYM ROKU SZKOLNYM /NA PODSTAWIE DIAGNOZY /PKT II Programu/, to:

- 1) **Bezpieczeństwo w szkole i poza nią.**
- 2) **Zagrożenia współczesnego świata (w tym zagrożenia epidemiologiczne).**
- 3) **Odpowiedzialność**, w tym również w sieci; bezpieczeństwo w świecie wirtualnym; cyberprzemoc, udostępnianie swojego wizerunku w sieci, korzystanie z portali społecznościowych z szacunkiem dla drugiego człowieka.
- 4) Zagrożenia związane z eksperymentowaniem z różnego rodzaju używkami, m.in. takimi jak: e-papierosami, papierosami, dopalaczami, alkoholem oraz innymi substancjami psychoaktywnymi.
- 5) Profilaktyka uzależnień /użytki, Internet, telefony komórkowe/.
- 6) Współpraca w grupie; wartość współdziałania.
- 7) Budowanie relacji i więzi z uczniami; integracja; wzajemna pomoc i wsparcie; budowanie prawidłowych relacji w klasie, przeciwdziałanie odrzuceniu i izolacji.
- 8) Asertywność i radzenie sobie z presją grupy.
- 9) Kulturalne rozwiązywanie konfliktów; reagowanie na zachowania agresywne; zapobieganie przemocy słownej.
- 10) Tolerancja i życzliwość; Empatia, wartość empatii.
- 11) Kultura osobista.
- 12) Promowanie zdrowego stylu życia; propagowanie zdrowego odżywiania.
- 13) Radzenie sobie z emocjami.
- 14) Odpowiedzialność za samodzielną i systematyczną naukę; wytrwałość w dążeniu do celu; zwiększanie aspiracji uczniów;
- 15) Wzmacnianie przynależności do szkoły;
- 16) Rozwijanie inicjatywy wśród uczniów;
- 17) Wdrażanie uczniów do działania na rzecz innych; wolontariat.

Ze względu na rozbieżność wiekową dzieci i młodzieży w naszej szkole oraz związane z tym zróżnicowane potrzeby działań wychowawczo – profilaktycznych, **Harmonogramy działań zgodnie z hasłami na dany miesiąc /jeden wzór tabeli/ będą odrębne dla klas I – III i klas IV – VIII (przygotowane przez poszczególne Zespoły Wychowawczo - Profilaktyczne).**

Na podstawie Harmonogramów skonstruowany zostaje Kalendarz Imprez i Uroczystości Szkolnych.

W realizacji zadań planuje się ewentualne zmiany form ich realizacji, co uzależnione będzie od aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz aktualnych zarządzeń Dyrektora szkoły czy też decyzji Rady Pedagogicznej.

I. WIZJA I MISJA SZKOŁY

Niniejszy Program zgodny jest z misją i wizją szkoły oraz wizerunkiem absolwenta.

MISJA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SOMONINIE

„Życie trzeba przeżyć godnie, bo jest tylko jedno”

Szkoła Podstawowa w Somoninie:

- wspiera rodzinę w procesie wychowania i nauczania;
- stwarza uczniom optymalne warunki do prawidłowego, wszechstronnego rozwoju w poczuciu bezpieczeństwa;
- wspiera każdego ucznia w osiągnięciu sukcesów edukacyjnych;
- kształtuje osobowość ucznia;
- uczy tolerancji, szacunku dla innego człowieka, odpowiedzialności za siebie i innych;
- kształtuje świadomość konieczności systematycznego dbania o własne zdrowie;
- uświadamia konieczność dbania o środowisko naturalne człowieka;
- kształtuje właściwe relacje międzyludzkie;
- uczy korzystania z różnorodnych źródeł informacji;
- przygotowuje do dorosłości, podejmowania decyzji i brania za nie odpowiedzialności.

WIZJA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SOMONINIE

W szkole dążymy do wychowania ucznia mającego świadomość, że jest członkiem rodziny, społeczności lokalnej i narodowej. Kształtujemy postawę szacunku, współpracy i otwartości w stosunku do innych narodów, ucząc obok polskiego innych języków i rozbudzając jednocześnie zainteresowanie kulturą tych państw. Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie, szanującego wartości patriotyczne, troszczącego się o środowisko przyrodnicze, w którym żyje.

MODEL ABSOLWENTA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SOMONINIE

Absolwent Szkoły Podstawowej to uczeń:

- odznaczający się tolerancją, aktywnością i uczuciowością, jest otwarty i gotowy do akceptacji odmienności kulturowej czy wyznaniowej;
- godnie reprezentuje rodzinę, tradycje szkolne związane z postacią Patrona Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz ojczyznę;
- jest świadomym obywatelem swojego kraju, szanuje wartości patriotyczne;
- prezentuje postawy proekologiczne;
- jest wyposażony w kompetencje kluczowe, które pomogą mu w rozwoju zdolności i osobowości oraz pozwolą na jak najlepsze funkcjonowanie w nowoczesnym społeczeństwie;
- umiejętnie wykorzystuje technologię informatyczną;
- ma swój system wartości, umie odróżnić dobro od zła, potrafi oprzeć się presji rówieśników i negatywnym zachowaniom;
- jest aktywny i zaradny oraz samodzielny w działaniu;
- szanuje siebie i innych;
- rozwija własne zainteresowania;
- nawiązuje właściwe kontakty interpersonalne;
- odpowiada za własne czyny;
- zna zagrożenia wynikające z uzależnień i nie ulega nałogom;
- bezpiecznie i odpowiedzialnie korzysta z zasobów dostępnych w sieci;
- dokonuje świadomego wyboru drogi życiowej.

II. DIAGNOZA

1. Rekomendacje z badań ankietowych „Bezpieczna Szkoła”:

- 1) W czasie kwadransa wychowawczego sygnalizować niepokojące zachowania i sytuacje w szkole, szczególnie te, które zagrażają bezpieczeństwu ucznia.
- 2) Informować uczniów o obowiązku przestrzegania Regulaminu Szkolnego, powiadamiać uczniów i ich rodziców o konsekwencjach nieprzestrzegania ustalonych w nim zasad. Uświadamiać pozytywny wpływ przestrzegania ustalonych zasad na przyjazny klimat w szkole. Uświadamiać nie tylko prawa, ale i obowiązki ucznia.
- 3) Szczególną uwagę należy zwracać na zachowanie uczniów na przerwach - przypominać, że w czasie przerw oraz przemieszczania się po szkole obowiązuje bezwzględny zakaz biegania, popychania się i głośnego krzyczenia.
- 4) Wyjaśnić zasygnalizowane w ankietach wagary. Być czujnym wobec uczniów odnośnie używek, szczególnie e- papierosów.
- 5) Monitorować sytuację wychowawczą w klasie i szkole z częstszym wykorzystaniem WORKA EMPATII. Starać się na każdej godzinie wychowawczej poświęcić przysłowiowy kwadrans na sprawy i problemy uczniów, nie tylko nt. ewentualnych niepożądanych zachowań, ale także promowania tego co dobre i właściwe.
- 6) Prowadzić działania integrujące uczniów, rozwijające empatię – w celu eliminowania odrzucenia i ośmieszania wśród uczniów. Ekspozować dobre i mocne strony dziecka wobec niego samego, klasy, wobec rodziców. Uświadamiać uczniom skutki agresywnych zachowań, uczyć empatii i życzliwości. Prowadzić zajęcia nt. zachowań asertywnych np.: „Jak radzić sobie z presją grupy?”.
- 7) Przypominać uczniom o konieczności zachowania podstawowych zasad kultury osobistej (szczególnie używania zwrotów grzecznościowych), zarówno w szkole wobec kolegów, koleżanek, pracowników szkoły, jak i osób odwiedzających szkołę oraz w innych miejscach publicznych.
- 8) Uważliwiać uczniów na konieczność zgłaszania osobom dorosłym wszystkich niebezpiecznych i niepokojących sytuacji i zachowań w szkole. Sprawdzać wszelkie niepokojące sygnały. Na bieżąco wyjaśniać nieporozumienia, informować rodziców i angażować ich do wspólnych oddziaływań wychowawczych.
- 9) Konsekwentnie reagować na wszelkie niekulturalne i agresywne zachowania uczniów, w celu ich eliminowania.
- 10) Konsekwentnie i dokładnie analizować przyczyny nieobecności uczniów. Systematycznie zaznaczać nieobecności, pilnować obecności na każdej lekcji, szczególnie pierwszej i ostatniej godzinie lekcyjnej oraz na zajęciach dodatkowych. O „podejrzanej” nieobecności informować na bieżąco wychowawcę, rodziców.
- 11) Kontynuować działania profilaktyczno – wychowawcze : pogadanki , zajęcia psychoedukacyjne, ulotki, plakaty, udział w konkursach i akcjach propagujących zdrowy styl życia ,rozmawiać z uczniami i rodzicami nt. sposobów przeciwdziałania przemocy i agresji oraz nt. zagrożeń związanych z uzależnieniami (alkohol, papierosy, tabaka, środki psychoaktywne oraz komputer – Internet).
- 12) Rozmawiać z uczniami oraz ich rodzicami nt. form spędzania czasu wolnego przez dzieci (w jakim towarzystwie przebywają?, z kim i w jaki sposób korespondują?, czy nie nadużywają telefonów komórkowych, Internetu?)
- 13) W sytuacjach trudnych i konfliktowych współdziałać z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz Zespołem Wychowawczo-Profilaktycznym.

2. Uwagi uczniów, rodziców i nauczycieli /na podstawie raportu „Bezpieczna Szkoła”:

Rodzice wskazują na większe reagowanie nauczycieli na agresję, sprawiedliwość, większą ilość rozmów na temat przemocy, agresji oraz ich konsekwencji, zwiększenie czujności pedagogów i większy monitoring szkoły.

Nauczyciele wskazują na regularne pełnienie dyżurów, modelowanie zachowań, kontynuację efektywnych i sprawdzonych działań, konsekwencję ze strony wszystkich nauczycieli, profilaktykę antynikotynową.

Uczniowie wskazują na dyżury nauczycieli, sprawiedliwość w stosunku do uczniów, wymianę zamków w łazienkach, potrzebę codziennych dyżurów pielęgniarki, wiązanie sznurowadeł, zwiększenie ilości ławek na korytarzach, zwiększenie ilości działań profilaktycznych.

3. Rekomendacje do pracy wychowawczo-profilaktycznej z ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego /klasy I – VIII/:

- 1) W planowaniu pracy wychowawczo – profilaktycznej koniecznie uwzględnić możliwość odwołania zajęć na terenie szkoły z powodu powrotu pandemii i w tym przypadku edukacji zdalnej.**
- 2) Zapewnić bezpieczeństwo uczniów.**
- 3) Szczególną uwagę zwracać na zachowania ryzykowne wśród uczniów.**
- 4) Systematycznie podejmować zajęcia/pogadanki na temat kultury osobistej, szacunku wobec siebie i innych, sposobów radzenia sobie ze złością, radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
- 5) Na każdej godzinie wychowawczej poświęcić przysłowiowy kwadrans na sprawy i problemy uczniów. Eksponować i stwarzać okazję do eksponowania mocnych stron dziecka, jego sukcesów wobec niego samego, klasy, rodziców, uczniów innych klas.
- 6) Kontynuować Worek Empatii i Skrzynkę Zaufania.
- 7) Informować uczniów o obowiązku przestrzegania Regulaminu Szkolnego, uświadamiać pozytywny wpływ przestrzegania ustalonych zasad na przyjazny klimat w szkole. Każdy uczeń powinien znać Regulamin Szkoły i stosować się do obowiązujących w nim zasad. Należy przypominać prawa i obowiązki ucznia oraz konsekwencje nieprzestrzegania obowiązujących zasad.
- 8) Zwracać uwagę na konieczność odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach, szczególnie wobec osób starszych. Przypominać o używaniu zwrotów grzecznościowych (również w stosunku do osób odwiedzających naszą szkołę oraz w miejscach publicznych).
- 9) Mówić o szacunku, uświadamiać o odpowiedzialności za swoje zachowanie.
- 10) Rozwijać empatię.
- 11) W celu wyeliminowania dokuczania, kierować aktywność dzieci na pomaganie sobie i wspieranie.
- 12) Obserwować relacje między uczniami. Mobilizować uczniów do zgłaszania dorosłym wszelkich niepokojących sytuacji w szkole, których są świadkami.
- 13) Propagować wśród uczniów aktywne i efektywne formy spędzania czasu wolnego oraz zdrowe odżywianie.
- 14) Być czujnym wobec uczniów odnośnie używek i wagarów - nieobecności w szkole, szczególnie na pierwszych i ostatnich lekcjach.
- 15) Kontynuować efektywne i skuteczne działania profilaktyczno – wychowawcze : pogadanki , zajęcia psychoedukacyjne, ulotki, plakaty, udział w konkursach i akcjach propagujących zdrowy styl życia , prowadzić zajęcia integrujące zespół klasowy, rozmawiać z uczniami i rodzicami nt. sposobów przeciwdziałania przemocy i agresji oraz nt. zagrożeń związanych z uzależnieniami (alkohol, papierosy, tabaka, środki psychoaktywne oraz komputer – Internet).
- 16) Konsekwentnie reagować na niepożądane zachowania uczniów i na bieżąco informować rodziców. Angażować rodziców do większej współpracy w

- rozwiązywaniu problemów wychowawczych dzieci. Uświadamiać rodzicom znaczenie konsekwencji wobec dziecka.
- 17) Systematycznie prowadzić dokumentację wychowawcy klasy dotyczącą pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przeprowadzanych rozmów z uczniami oraz rodzicami.
  - 18) W realizacji zadań profilaktyczno – wychowawczych współpracować ze specjalistami z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz z innych instytucji wspierających szkołę.
  - 19) Na bieżąco monitorować i omawiać niepokojące zachowania uczniów, współpracować z pedagogiem i psychologiem szkolnym, a także Zespołem Wychowawczo-Profilaktycznym. Wychowawczych.
  - 20) Motywować uczniów do systematycznej nauki, do pracy na miarę swoich możliwości.
  - 21) Nadal systematycznie realizować działania zawarte w programie wychowawczo-profilaktycznym.

Po zapoznaniu się z przedstawionymi wynikami badań ankietowych oraz wnioskami i dotychczasowymi doświadczeniami szkoły dodatkowo przeprowadziliśmy wstępną analizę warunków indywidualnych uczniów, środowiska naszych wychowanków oraz zasobów szkolnych. Na podstawie czego wyłoniliśmy tzw. czynniki ryzyka i czynniki chroniące występujące na obszarze naszych działań wychowawczo - profilaktycznych.

CZYNNIKI RYZYKA

- 1. Aktualna sytuacja epidemiologiczna**
- 2. Zachowania ryzykowne występujące wśród uczniów:**
  - cyberprzemoc,
  - niedostateczna wiedza na temat konsekwencji związanych z przemocą, w tym szczególnie cyberprzemocą,
  - brak samodzielności u niektórych uczniów w nauczaniu zdalnym,
  - ograniczone kontakty społeczne uczniów w okresie pandemii,
  - eksperymentowanie ze środkami uzależniającymi tj.: papierosy, e-papierosy, tabaka, alkohol, narkotyki, substancje psychoaktywne,
  - nieodpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci,
  - brak kontroli emocji,
  - uleganie presji grupy,
  - odrzucenie przez rówieśników, izolacja,
  - niska samoocena,
  - brak samodzielności i samokontroli u niektórych uczniów,
  - niepowodzenia w nauce,
  - nadpobudliwość psychoruchowa,
  - agresja i przemoc,
  - **autoagresja,**
  - wagary,
  - negatywny wpływ grupy rówieśniczej,
  - brak odpowiednich nawyków i umiejętności związanych z pracą w grupie,
  - niedostateczna umiejętność rozwiązywania konfliktów na drodze dialogu,
  - wulgaryzmy,
  - negatywny wpływ mediów,
  - brak efektywnie spędzanego czasu wolnego.
- 3. Czynniki ryzyka występujące w środowisku domowym uczniów:**
  - niewydolność wychowawcza rodziców,

- **ryzyko nasilenia przemocy domowej (szczególnie w czasie pandemii i ograniczenia pracy stacjonarnej szkoły i placówek pomocy społecznej),**
- zbyt mała ilość efektywnie spędzanego czasu wolnego z dzieckiem,
- „zapracowanie” rodziców,
- **niedostateczna wiedza na temat konsekwencji związanych z przemocą, w tym szczególnie cyberprzemocą,**
- nieobecność jednego z rodziców,
- bezrobocie rodziców, niski status materialny,
- konflikty rodzinne,
- bieda lub bogactwo rodziców,
- słaba więź z rodzicami,
- nadużywanie alkoholu, rodzina tzw. problemowa,
- przemoc domowa,
- zaniedbanie środowiskowe,
- brak autorytetów,
- dostępność alkoholu, papierosów, narkotyków, substancji psychoaktywnych.

CZYNNIKI CHRONIĄCE

1. Zasoby szkoły do prowadzenia profilaktyki:

- realizacja zadań Zespołu Wychowawczo - Profilaktycznego,
- realizacja zadań Zespołu ds. Specjalnych Potrzeb Edukacyjnych Uczniów,
- nauczyciele przeszkoleni w zakresie tworzenia i realizowania programów wychowawczych i profilaktycznych oraz bezpieczeństwa,
- bieżąca i efektywna współpraca z rodzicami,
- wyposażenie w materiały pomocnicze,
- dobra baza szkolna,
- atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów,
- zasoby biblioteczne,
- aktywność uczniów i zaangażowanie rodziców w nauczaniu zdalnym.

2. Czynniki chroniące dzieci przed zachowaniami ryzykownymi:

- silna więź z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- wsparcie w trudnych sytuacjach u dorosłej osoby,
- praktyki religijne,
- zakorzenienie w normach i tradycji,
- konstruktywna grupa rówieśnicza,
- wskazywanie wzorców pozytywnych zachowań,
- kształtowanie pozytywnej samooceny,
- monitoring bezpieczeństwa,
- „worek empatii”,
- bieżące rozwiązywanie problemów wychowawczych,
- promowanie osiągnięć uczniów na forum klasy i szkoły,
- zagospodarowanie czasu wolnego,
- uczenie komunikowania swoich potrzeb oraz porozumiewania się z otoczeniem.

3. Współpraca ze środowiskiem, a w szczególności z :

- Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Somoninie,
- GOPS w Somoninie,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kartuzach,
- Sądem Rejonowym w Kartuzach,
- Władzami Samorządowymi,

- Rodzicami dzieci,
- GOK w Somoninie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach,
- Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach,
- Rewirem Dzielnicowych w Somoninie, Komendą Powiatową Policji w Kartuzach,
- Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Somoninie,
- Ochotniczą Strażą Pożarną w Somoninie,
- innymi instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach profilaktycznych.

III. CEL GŁÓWNY

Rozwijanie samodzielności i poczucia odpowiedzialności za własne decyzje i wybory oraz bezpieczeństwo swoje i innych.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1) **Kształtowanie postaw ukierunkowanych na odpowiedzialność, samodzielność.**
- 2) **Uświadomienie potrzeby przestrzegania bieżących reguł i obowiązujących zaleceń i zasad (w tym: wytycznych GIS, Ministerstwa Zdrowia, rekomendacji PSSE oraz Ministerstwa Edukacji) dyktowanych poczuciem odpowiedzialności a nie strachem.**
- 3) **Uświadamianie potrzeby działań na rzecz ochrony środowiska, ekologii i ograniczania zmian klimatycznych.**
- 4) **Kształtowanie umiejętności prawidłowej komunikacji interpersonalnej, zachowań empatycznych, życzliwości i szacunku.**
- 5) **Zapobieganie przemocy rówieśniczej w szkole (cyberprzemoc, wykluczenie, presja grupy, mobing).**
- 6) **Kształtowanie prawidłowych postaw wobec środków uzależniających (papierosy, e-papierosy, tabaka, alkohol, narkotyki, substancje psychoaktywne).**
- 7) **Profilaktyka uzależnień, takich jak: fonoholizm, komputer, Internet, portale społecznościowe.**
- 8) **Kształtowanie prawidłowych postaw wobec negatywnych, antyspołecznych zachowań.**
- 9) **Poszerzenie wiedzy na temat konsekwencji związanych z przemocą, w tym szczególnie cyberprzemocą.**
- 10) **Promowanie bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z zasobów dostępnych w sieci.**
- 11) **Dążenie do pełnej integracji w grupie rówieśniczej i zapobieganie zjawisku odrzucenia i izolacji.**
- 12) **Uczenie rozwiązywania konfliktów rówieśniczych na drodze mediacji.**
- 13) **Promowanie zdrowia. Wdrażanie do zdrowego stylu życia oraz efektywnego spędzania czasu wolnego.**
- 14) **Poszerzenie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień oraz negatywnych zjawisk społecznych w celu zapobiegania, bądź wczesnego rozpoznania problemu.**
- 15) **Podejmowanie działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa uczniom.**
- 16) **Uczenie adekwatnego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach.**
- 17) **Promowanie „savoir - vivre” w życiu codziennym.**
- 18) **Kształtowanie przyjaznej komunikacji między ludźmi opartej na wzajemnym szacunku i zaufaniu.**
- 19) **Kształtowanie umiejętności współdziałania i współżycia w zespole.**
- 20) **Rozwijanie empatii i wrażliwości na drugiego człowieka, zdolności rozumienia potrzeb innych.**
- 21) **Stosowanie w praktyce praw i obowiązków ucznia i dziecka.**

- 22) **Uczenie rozwiązywania konfliktów z szacunkiem dla drugiego człowieka.**
- 23) **Budowanie więzi między członkami Społeczności szkolnej, integrowanie społeczności Szkolnej poprzez wspólne działania.**
- 24) Ukazywanie właściwych postaw społecznych poprzez prezentacje autorytetów, w tym Patrona Szkoły.
- 25) Uczenie tego, że każdy człowiek, bez względu na rasę, wyznanie, przekonania oraz ograniczenia fizyczne i umysłowe zasługuje na szacunek i tolerancję.
- 26) Uczenie odwagi cywilnej.
- 27) Kształtowanie umiejętności samokontroli, radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
- 28) **Uczenie odpowiedzialności za to, co mówisz i jak się zachowujesz.**
- 29) **Wykrywanie wartości w życiu rodziny, społeczności szkolnej, które mają charakter trwałe.**
- 30) Motywowanie uczniów do wspólnego dostrzegania/zauważania zjawiska agresji wśród młodego pokolenia, podejmowania działań na rzecz „świata bez agresji”.
- 31) Kształtowanie postaw proekologicznych. Upowszechnianie zasad „fair play” wobec natury, przyrody, szeroko rozumianej ekolog
- 32) Uczestniczenie w tworzeniu tradycji Klasy i Szkoły.
- 33) Uczenie i wspieranie samorządności uczniowskiej.
- 34) **Kształtowanie postaw patriotyzmu. Uczenie szacunku do symboli Regionu i symboli narodowych.**
- 35) Propagowanie kaszubszczyzny. Promowanie literatury kaszubskiej i języka kaszubskiego.
- 36) Edukacja globalna.
- 37) Zachęcanie uczniów do aktywnego czytelnictwa, samodzielnego pogłębiania wiedzy, korzystania z różnych źródeł informacji, w tym z zasobów biblioteki szkolnej.
- 38) Zachęcanie uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych, kołach przedmiotowych, pracy w Samorządzie Uczniowskim, aktywnego uczestnictwa w uroczystościach i imprezach szkolnych.
- 39) Współdziałanie z rodzicami.
- 40) Kontakt z instytucjami i strukturami samorządowymi - rozwijanie współpracy.
- 41) **Uaktualnienie wiedzy uczniów i rodziców na temat sposobów szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych takich jak: przemoc rówieśnicza, przemoc domowa, uzależnienia.**

V. ZAKRES TREŚCI

- **Bezpieczeństwo w szkole, w tym procedury epidemiologiczne.**
- **Odpowiedzialność.**
- **Samodzielność.**
- **Samokontrola.**
- **Samoocena.**
- **Szukanie pomocy w sytuacjach kryzysowych.**
- **Dobre więzi i relacje międzyludzkie. Życzliwość wobec innych.**
- **Wartości w życiu człowieka.**
- **Prawa człowieka i prawa dziecka. Instytucje, dokumenty w obronie praw człowiek i praw dziecka.**
- **Wrażliwość na krzywdę innych.**
- **Profilaktyka uzależnień.**
- **Przeciwdziałanie cyberprzemocy.**
- **Profilaktyka zagrożeń, w tym szczególnie: używki, cyberprzemoc, fonoholizm, eksperymentowanie ze środkami ze środkami uzależniającymi tj.: papierosy, tabaka, alkohol, narkotyki, substancje psychoaktywne.**
- **Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.**

- Edukacja prawna.
- Preorientacja zawodowa.
- Autorefleksja i samoocena.
- Integracja rówieśnicza.
- Dialog. Mediacje rówieśnicze.
- Odwaga cywilna.
- Empatia – spróbuj poczuć to co ja.
- Odpowiedzialność.
- Adekwatne zachowanie w różnych sytuacjach.
- Komunikacja interpersonalna.
- Kultura osobista.
- Rodzina, jej tradycje i wartości.
- Współpraca i współdziałanie w grupie.
- Podstawowe umiejętności prospołeczne: słuchanie, nawiązywanie rozmowy, prowadzenie rozmowy, zadawanie pytań, dziękowanie, przedstawianie się, przedstawianie innych osób, mówienie komplementów, prośenie o pomoc, przyłączanie się, udzielanie instrukcji, wykonywanie poleceń, przeproszanie, przekonywanie innych.
- Umiejętności emocjonalne: znajomość własnych uczuć, wyrażanie swoich uczuć, rozumienie uczuć innych osób, radzenie sobie z czyjąś złością, wyrażanie sympatii, radzenie sobie ze strachem, nagradzanie samego siebie.
- Umiejętność radzenia sobie ze stresem: informowanie dorosłych, radzenie sobie ze wstydem (zakłopotaniem), radzenie sobie z pominięciem (odrzuconiem), stawanie w obronie przyjaciela, reagowanie na namawianie, reagowanie na niepowodzenia, radzenie sobie ze sprzecznymi informacjami, radzenie sobie z presją grupy.
- Zdrowie i zdrowy styl życia. Zdrowe odżywianie.
- Efektywne spędzanie czasu wolnego.
- Profilaktyka przemocy i agresji.
- Zagrożenia społeczne.
- Dezaprobata dla zachowań agresywnych.
- Właściwe reagowanie na agresję. Alternatywne umiejętności wobec agresji: prośenie o pozwolenie, dzielenie się czymś, pomaganie innym, negocjowanie, stosowanie samokontroli, obrona własnych praw, reagowanie na zaczepki, unikanie kłopotów z innymi, unikanie bójek.
- Koleżeństwo i przyjaźń.
- Pokój na świecie.
- Zasady i normy obowiązujące w Szkole, dokumentacja szkoły.
- Samorząd i samorządność.
- Kultura i tradycje Regionu, dziedzictwo kulturowe.
- Postawy patriotyczne. Symbole regionalne i narodowe.
- Ekologia i postawy proekologiczne. Zmiany klimatyczne.
- Edukacja globalna.
- Erasmus+.
- Sieć Szkół Promujących Zdrowie.
- Akcje charytatywne i Wolontariat.
- Historia szkoły.
- Tradycje i ceremoniał szkoły.
- ERASMUS+: „WEŹ SWÓJ PLECAK I CHODŹ ZE MNĄ” (koordynowany przez nas), „ZMIENIAJ SIĘ POPRZEZ RUCH” (jesteśmy partnerem).

VI. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

1. Program wychowawczo – profilaktyczny przez kolejne miesiące roku szkolnego zgodnie z tradycją naszej szkoły przebiegać będzie zgodnie z poniższymi hasłami:

- Wrzesień – MIESIĄC SZKOLNYCH TRADYCJI I BEZPIECZNEJ SZKOŁY
- Październik – MIESIĄC SZACUNKU
- Listopad – MIESIĄC ŻYCZLIWOŚCI I TOLERANCJI
- Grudzień – MIESIĄC DOBRYCH ŻYCZEŃ
- Styczeń/luty – MIESIĄCE PROTESTU PRZECIW AGRESJI
- Marzec – MIESIĄC KULTURY – NIE TYLKO OSOBISTEJ
- Kwiecień – MIESIĄC ZDROWIA
- Maj – MIESIĄC RODZINY
- Czerwiec – MIESIĄC PATRONA I HISTORII SZKOŁY

W zależności od aktualnej sytuacji epidemiologicznej, Program będzie realizowany poprzez np.: formy online, akcje w obrębie jednej klasy.

Ponadto, Program realizowany będzie poprzez:

- prowadzenie zajęć, akcji, dodatkowych programów profilaktycznych, edukacyjnych z uczniami, mających na celu wyrobienie odpowiednich, pożądanych postaw wobec zjawisk: przemocy, wandalizmu, uzależnień;
  - stwarzanie uczniom warunków do efektywnego spędzania czasu wolnego
  - kontynuację współpracy z Rodzicami,
  - aktualizowanie i poszerzanie wiedzy nauczycieli i rodziców nt. działań profilaktycznych w szkole;
  - niezwłoczne interweniowanie wszystkich pracowników szkoły, rodziców a także uczniów w sytuacji jakichkolwiek przejawów przemocy, agresji oraz pojawiających się uzależnień;
  - udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom z rodzin tzw. problemowych, środowisk zagrożonych patologią, uczniom z rodzin uzależnionych, alkoholowych;
  - objęcie opieką i terapią uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze;
  - współpracę z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, poradniami specjalistycznymi zajmującymi się profilaktyką i leczeniem uzależnień, GOPS);
  - efektywne działanie Szkolnych Zespołów Wychowawczo – Profilaktycznych;
  - realizację Programu ERASMUS: „ZMIENIAJ SIĘ POPRZEZ RUCH” (jesteśmy partnerem) oraz „WEŹ SWÓJ PLECAK I CHODŹ ZE MNA” (koordynowany przez nas)
2. Program „JESTEM ODPOWIEDZIALNY” realizowany jest na wszystkich zajęciach w szkole przez wszystkich nauczycieli oraz przy współpracy rodziców.
3. Program spójny jest z działaniami Sieci Szkół Promujących Zdrowie.
4. Program uwzględnia organizowanie akcji charytatywnych i szerzenie idei Wolontariatu.
5. Wychowawcy klas uwzględniają działania dotyczące realizacji Programu w planach pracy wychowawczej dla poszczególnych klas.
6. Program jest spójny z *Kalendarzem Imprez i Uroczystości Szkolnych /Załącznik 3/*.
7. Zakłada się angażowanie w realizację działań wychowawczych całej Społeczności szkolnej.
8. Dana klasa i wyznaczeni nauczyciele przyjmują odpowiedzialność za realizację poszczególnych działań i haseł Programu.
9. Do współpracy przy realizacji Programu zaprasza się rodziców i instytucje wspomagające pracę szkoły.
10. Systematyczne działania podejmuje Samorząd Uczniowski, który uwzględnia je w swoim planie pracy na bieżący rok szkolny.
11. Systematyczne działania podejmuje Wolontariat.

12. Program obejmuje działania szkoły w zakresie BRD, których głównym celem jest rozszerzanie i doskonalenie umiejętności uczniów w zakresie bezpiecznego uczestniczenia w ruchu drogowym.

13. **We wszystkich Harmonogramach działań uwzględnia się:**

- Kolorowe zdrowe dni;
- Worek empatii;
- Obchody Świąt Patriotycznych;
- Działania w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych; profilaktyka zagrożeń, w tym szczególnie: używki, cyberprzemoc, fonocholizm; edukacja antynarkotykowa, dilerowanie i eksperymentowanie z dopalaczami;
- Szkolny Dzień Protestu Przeciw Przemocy i Agresji;
- Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka;
- Akcje ekologiczne;
- Wolontariat, akcje charytatywne.
- Działania w ramach Programu ERASMUS+: „ZMIENIAJ SIĘ POPRZEZ RUCH” oraz „WEŹ SWÓJ PLECAK I CHODŹ ZE MNĄ”.

14. **Każda klasa /od klas IV – VIII/ przygotowuje swój własny „Worek empatii”.**

15. **W szkole jest Skrzynka Zaufania.**

16. **W realizacji celów i zadań Programu uwzględnia się Wyniki z Nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły za rok 2019/2020:**

- Zdecydowana większość nauczycieli respektuje regulaminy wewnętrzne obowiązujące w szkole, w szczególności te dotyczące bezpieczeństwa. Nauczyciele zapewniają uczniom bezpieczeństwo podczas wszystkich zajęć. Zwrócić trzeba baczną uwagę na pełnienie dyżurów i pilnowanie bezpieczeństwa i higieny uczniów w sytuacji wynikającej z pandemii. Zwrócić uwagę też trzeba na bezpieczeństwo i odpowiednie zachowania w sieci.
- Nie zawsze na bieżąco są wprowadzane ewentualne zmiany wynikające ze zmian w prawie oświatowym. Nie wszyscy nauczyciele na bieżąco śledzą zmiany w prawie oświatowym.
- W szkole jest grupa nauczycieli systematycznie doskonalących się i podwyższających swoje kwalifikacje zawodowe. Niektórzy nauczyciele nie podjęli żadnej formy doskonalenia zawodowego oprócz rad szkoleniowych.
- Każdemu nauczycielowi kontraktowemu został przydzielony opiekun stażu, nie wszyscy opiekunowie angażują się w odpowiednie przygotowanie swoich podopiecznych do zawodu.
- Większość nauczycieli stosuje zasady indywidualizacji procesu kształcenia, nie wszyscy jednak stosują ją na wszystkich lekcjach, więc należy na to zwrócić uwagę, w szczególności w sytuacji nauczania zdalnego, kiedy uczniowie ze SPE mieli znacznie większe trudności z opanowaniem umiejętności określonych w podstawie programowej.
- Jeszcze nie wszyscy nauczyciele różnicują zadania na lekcji i zadawaną pracę domową, dostosowując stopień trudności do indywidualnych możliwości ucznia.
- Nieliczni nauczyciele zapominają prezentować cele lekcji.
- Niektórzy nauczyciele mają problem z rzeczywistą aktywizacją uczniów, brakuje im umiejętności utrzymywania na wysokim poziomie aktywności dzieci przez całą lekcję.
- Należy uczniów mobilizować do udziału w konkursach, a przy tym do samodoskonalenia.
- Nie wszyscy nauczyciele udzielają informacji zwrotnej uczniom o tym, co zrobili dobrze i jak powinni się dalej uczyć.
- W procesie oceniania należy zwracać dużą uwagę na wysiłek, jaki uczniowie wkładają w wykonanie zadania, to mobilizuje uczniów do pracy.
- Nauczanie zdalne dobrze funkcjonowało w naszej szkole. Na początku roku szkolnego należy w porozumieniu z rodzicami usprawnić sprzęt komputerowy dzieci, tzn.

wyposażyć go w kamerki i mikrofony tak, aby uczniowie nie chowali się za ciemnymi i cichymi ekranami.

17. W realizacji zadań i celów Programu uwzględnia się wnioski i rekomendacje z ewaluacji wewnętrznej:

Mocne strony:

- W szkole rozpoznaje się możliwości psychofizyczne, potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną ucznia i wykorzystuje się wyniki przeprowadzonych diagnoz do planowania pracy z uczniem.
- W szkole udzielane są różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dostosowane do rozpoznanych potrzeb i możliwości uczniów.
- Nauczyciele różnicują formy pracy, metody nauczania i uczenia się, w taki sposób, aby każdy z uczniów mógł osiągać sukcesy na miarę swoich możliwości.
- Współpraca szkoły z instytucjami wspierającymi rozwój uczniów jest efektywna i adekwatna do ich potrzeb i sytuacji społecznej.
- Prawie wszyscy uczniowie (92,3%) uznali ofertę i ilość zajęć pozalekcyjnych w szkole za wystarczającą.
- Prawie wszyscy uczniowie (91%) uważają, że nauczyciele wspierają ich w sytuacjach trudnych.

Słabe strony:

- Nie wszyscy uczniowie szukają wsparcia w sytuacjach trudnych (19,2% badanych).
- Niska świadomość pewnej grupy uczniów o przydatności zajęć dodatkowych (38,5% badanych).

Rekomendacje:

- Należy wspierać tych uczniów, którzy wsparcia potrzebują, a nie zawsze potrafią to okazać (pogłębić diagnozę potrzeb w tym zakresie szczególnie przez wychowawców).
- Należy częściej indywidualnie rozmawiać z uczniem o jego potrzebach i możliwościach, służyć mu dobrą radą i wsparciem w sytuacjach trudnych.
- Należy w dalszym ciągu indywidualizować pracę z uczniami stosownie do ich możliwości i potrzeb, wzbogacając ją o nowe narzędzia, metody i formy pracy.
- Nadal monitorować ofertę zajęć pozalekcyjnych, dostosowując ją do zainteresowań i potrzeb uczniów.

METODY, FORMY I SPOSOBY PRACY:

- 1) W zakresie form i metod realizacji zakłada się dowolność działań w zależności od realizowanej tematyki i inwencji uczniów. Wychowawca klasy i rodzice spełniają rolę wspierającą.
- 2) Zakłada się konieczność ograniczenia bądź rezygnacji z imprez i akcji masowych, tj.: **apeli, imprez ogólnoszkolnych, konkursów, wycieczek (co zawiera odrębna dokumentacja) oraz zmianę form realizacji poszczególnych zadań.**
- 3) **Formy i sposoby realizacji Programu uzależnione będą od bieżącej sytuacji epidemiologicznej.**
- 4) **W miarę możliwości organizacja pracy i jej koordynacja ma umożliwić zachowanie dystansu społecznego między osobami przebywającymi na terenie szkoły.**
- 5) **Za „Worek empatii” odpowiedzialny jest wychowawca klasy. Głównym celem tego działania jest bieżące monitorowanie sytuacji wychowawczej w każdej klasie, eliminowanie zachowań niepożądanych, poznawanie refleksji uczniów.**
- 6) Ponadto w realizacji Programu preferuje się:
  - zajęcia integrujące,
  - zajęcia edukacyjne i psychoedukacyjne,
  - ćwiczenia, które będą pobudzały do zastanowienia się, wymiany zdań, aby dzieci mogły skorzystać z bogactwa, jakim jest doświadczenie Drugiego (ćwiczenia, w których dzieci

zastanawiają się, jaką podjąć decyzję, czy wymyślony kolega X postąpił słusznie, pozwalają dokonać przybliżonej oceny, na jakim etapie rozwoju moralnego są nasi uczniowie, co z kolei może być pomocne przy ustalaniu dalszej pracy wychowawczej).

- konkursy, festyny, szkolenia, akcje szkolne, ulotki, gazetki szkolne, wycieczki, rajdy,
- spotkania uczniów z ciekawymi ludźmi, fachowcami, np.: z policjantem, lekarzem, psychoterapeutą, pracownikami PPP; opowieści rodziców, dziadków, fachowców, warsztaty z rodzicami,
- udział rodziców w organizacji konkursów, imprez szkolnych,
- Wolontariat,
- działania Samorządu Uczniowskiego,
- działania podejmowane na zajęciach pozalekcyjnych,
- *Kalendarz Imprez i Uroczystości Szkolnych na rok szkolny 2020/2021*,
- doskonalenie nauczycieli w zakresie umiejętności wychowawczych, bezpieczeństwa,
- edukację i działania rodziców,
- zajęcia organizowane przez pedagoga szkolnego.

SZCZEGÓŁOWY OPIS REALIZACJI

- 1) Ustalenie założeń i struktury Programu przez Radę Rodziców z udziałem Rady Pedagogicznej i Samorządu Uczniowskiego.
- 2) Szczegółowe opracowanie Programu.
- 3) Uchwalenie Programu przez Radę Rodziców, zatwierdzenie przez Radę Pedagogiczną, z uwzględnieniem opinii Samorządu Uczniowskiego.
- 4) Przedstawienie Programu rodzicom (wrzesień – pierwsze spotkanie z Rodzicami), Samorządowi Uczniowskiemu - włączenie społeczności uczniowskiej do jego realizacji.
- 5) Włączenie do współpracy innych pracowników szkoły oraz osób i instytucji współpracujących ze szkołą.
- 6) Ze względu na rozbieżność wiekową dzieci i młodzieży w naszej szkole oraz związane z tym zróżnicowane potrzeby działań wychowawczo – profilaktycznych, „Harmonogramy działań” zgodnie z hasłami na dany miesiąc są odrębne dla klas I – III, klas IV – VIII (przygotowane przez poszczególne Zespoły Wychowawczo - Profilaktyczne).
- 7) Podejmowanie działań zgodnie z harmonogramami działań /Załączniki 1, 2/.
- 8) **Stały monitoring i ewaluacja – w tym sprawozdania z realizacji poszczególnych hasel lub działań w dokumentacji Zespołów Wychowawczo – Profilaktycznych.**
- 9) Ewaluacja końcowa i skonstruowanie raportów.

ODBIORCA PROGRAMU

- Uczniowie klas I – VIII Szkoły Podstawowej w Somoninie.
- Kadra Szkoły Podstawowej im. K.S. Wyszyńskiego w Somoninie.
- Rodzice uczniów, których dzieci uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Somoninie.

CZAS I OBSZAR REALIZACJI

Czas: rok szkolny 2020/2021.

Obszar: Szkoła i środowisko lokalne uczniów.

VII. SPODZIEWANE EFEKTY

- 1) Systematyczna i całoroczna realizacja celów Programu na zajęciach szkolnych (godzinach wychowawczych, przedmiotach, zajęciach pozalekcyjnych).
- 2) Efektywna realizacja założeń i przedsięwzięć Programu zgodnie z Harmonogramami.
- 3) Utrzymanie wysokiego wskaźnika poziomu bezpieczeństwa w szkole.

- 4) Rozumienie przez społeczność szkolną znaczenia odpowiedzialności i życzliwości w kontaktach międzyludzkich, szacunku dla siebie i drugiego człowieka.
- 5) Przyjazny klimat w szkole.
- 6) Zauważalny przez pracowników szkoły wzrost poziomu kultury osobistej u uczniów, szczególnie w stosowaniu zwrotów grzecznościowych /zwroty grzecznościowe jako nawyk/ oraz adekwatnych zachowaniach uczniów zależnie od sytuacji.
- 7) **Zauważalny przez nauczycieli wzrost odpowiedzialności u uczniów za swoje zachowanie i podejmowane decyzje. Zauważalny wzrost liczby uczniów wywiązujących się z podjętych i zadeklarowanych przez siebie zadań.**
- 8) Przyjmowanie przez ucznia postaw życzliwości, szacunku wobec siebie i innych ludzi:
  - przyjaznej komunikacji,
  - rozwiązywania konfliktów na drodze dialogu,
  - wyrozumiałości wobec cudzych zachowań, poglądów, postaw różniących się od naszych własnych,
  - odpowiedzialności,
  - tolerancji,
  - asertywności,
  - zachowywania się bez wrogości wobec osób chorych o odmiennych poglądach, których nie darzymy sympatią lub odróżniających się w inny sposób,
  - kulturalnego sposobu bycia,
  - właściwej reakcji na agresję i przemoc,
  - zwracania się o pomoc do osób dorosłych.
- 9) Zauważalne pozytywne zmiany w nawykach żywieniowych uczniów.
- 10) Zmniejszenie przejawów zachowań agresywnych wśród uczniów, szczególnie w czasie przerw lekcyjnych.
- 11) Wzrost świadomości znaczenia zdrowego stylu życia i efektywnego spędzania czasu wolnego.
- 12) Wzrost świadomości uczniów i rodziców na temat zagrożeń społecznych (uzależnienia, przemoc, agresja, cyberprzemoc, eksperymentowanie z używkami) oraz skutków zachowań ryzykownych.
- 13) Wzrost świadomości ekologicznej.
- 14) Umiejętność obiektywnej samooceny własnych zachowań.
- 15) Wzrost umiejętności świadomego wyboru drogi życiowej.
- 16) Poczucie dumy z przynależności do Regionu.
- 17) Kulturowanie tradycji, rozumienie potrzeby zachowania tradycji w rodzinie, regionie i tradycji narodowej.
- 18) Sukcesywne zwiększanie aktywności uczniów i rodziców w życiu szkoły.
- 19) Zmniejszenie ilości zaistniałych sytuacji w zakresie cyberprzemocy, fonoholizmu, eksperymentowania ze środkami uzależniającymi tj.: papierosy, tabaka, alkohol, narkotyki, inne środki psychoaktywnymi, niebezpiecznego i nieodpowiedzialnego korzystania z zasobów dostępnych w sieci.
- 20) Zmniejszenie skali zjawiska odrzucenia i izolowania wśród uczniów.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

STAŁE MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU:

- 1) Informacje uzyskane od uczniów z tzw. SKRZYNKI ZAUFANIA i WORKA EMPATII.
- 2) Zapisy w dzienniku elektronicznym (tematy lekcji, ważne wydarzenia w życiu klasy).
- 3) Dokumentacja Samorządu Uczniowskiego.
- 4) Uwzględnienie Programu w planach wychowawczych.
- 5) Realizacja celów Programu na zajęciach pozalekcyjnych.
- 6) Księga Protokołów Rady Pedagogicznej.

- 7) Dokumentacja Zespołów Wychowawczo-Profilaktycznych, w tym Dokumentacja z realizacji Programu, gromadzona systematycznie po realizacji każdego hasła przewodniego na dany miesiąc lub poszczególnych działań.

EWALUACJA:

- 1) Analiza sprawozdań z realizacji haseł Programu,
- 2) Wnioski z obserwacji współuczestniczącej, rozmów z uczniami, rodzicami, pracownikami szkoły, wywiadów z nauczycielami.
- 3) Opinie Społeczności szkolnej – analiza i wnioski z sondażu diagnostycznego (ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli, kwestionariusze wywiadów z wychowawcami klas), w tym również wnioski z analizy informacji uzyskanych od uczniów z tzw. *SKRZYNKI ZAUFANIA* oraz *WORKA EMPATII*.

Cele ewaluacji:

- 1) Ocena sytuacji wychowawczej w szkole. Porównanie efektów z rokiem ubiegłym.
- 2) **Ocena poczucia odpowiedzialności u uczniów.**
- 3) Ocena u uczniów umiejętności przyjaznej komunikacji z innymi opartej na wzajemnym szacunku.
- 4) Ocena stopnia poczucia bezpieczeństwa w szkole.
- 5) Ocena wzrostu poziomu kultury osobistej uczniów i jej wpływu na wzajemne relacje w szkole.
- 6) Ocena stopnia umiejętności dokonywania przez ucznia własnej samooceny.
- 7) Poznanie postaw uczniów wobec negatywnych zjawisk społecznych w celu zapobiegania, bądź wczesnego rozpoznania problemu.
- 8) Ocena stopnia umiejętności właściwego reagowania na zachowania agresywne innych uczniów.
- 9) Ocena sytuacji w zakresie troski uczniów o zdrowie własne i innych.
- 10) Opracowanie wniosków z podjętych działań wychowawczych i profilaktycznych i ich efektów.
- 11) Na podstawie wniosków – opracowanie koncepcji Programu na kolejny rok szkolny.

IX. UWAGI DO REALIZACJI PROGRAMU

- **Dopuszcza się ewentualne zmiany bądź modyfikacje Programu wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej, organizacji roku szkolnego, decyzji Zespołów Wychowawczo – Profilaktycznych, Rady Pedagogicznej lub zarządzeń Dyrektora. W zależności od powyższych czynników planuje się ewentualne zmiany form i czasu realizacji zadań.**
- **W obecnym roku szkolnym przy ocenie z zachowania szczególnie uwzględniamy:**
  - ✓ **poczucie odpowiedzialności u ucznia i wywiązywania się z zadań,**
  - ✓ **bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów sieci,**
  - ✓ **przestrzeganie zasad przez ucznia w odniesieniu do bieżącej sytuacji epidemiologicznej;**
  - ✓ **postawę przyjaznej komunikacji,**
  - ✓ **umiejętność rozwiązywania konfliktów na drodze dialogu,**
  - ✓ **unikanie eksperymentowania z używkami i środkami psychoaktywnymi.**
- Promujemy kulturę osobistą i życzliwość wśród całej społeczności szkolnej uświadamiając jej pozytywny wpływ na wzajemne relacje i przyjazny klimat w szkole.
- **Nie akceptujemy nieprzestrzegania zasad przez ucznia w odniesieniu do bieżącej sytuacji epidemiologicznej;**
- **Nie akceptujemy nieodpowiedzialnego korzystania z zasobów Internetu, celowego stwarzania sytuacji konfliktowych oraz niebezpiecznych dla ucznia bądź jego kolegów.**

- Ewaluację Programu /z wykorzystaniem takich samych narzędzi diagnostycznych/ przygotowują Zespoły Wychowawczo - Profilaktyczne dla klas I – III, klas IV – VIII;
- Program wychowawczo-profilaktyczny dla oddziałów przedszkolnych skorelowany będzie z Programem Szkoły Podstawowej.

*Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny
„JESTEM ODPOWIEDZIALNY”
został przedstawiony na Radzie Pedagogicznej
dnia 31.08.2020 r. i zatwierdzony do realizacji w roku szkolnym 2020/2021.*

Rada Rodziców

Samorząd Uczniowski

Dyrektor